

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PROGRAM SZKOLENIOWY

dla pracowników socjalnych oraz osób pracujących w środowisku osób bezdomnych zatrudnionych w jednostkach samorządu terytorialnego oraz organizacji pozarządowych zajmujących się statutowo problematyką pomocy osobom wykluczonym
w ramach projektu „Akademia streetworkingu” (POWR.02.05.00-00-0212/18)
współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Priorytet II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.5 Skuteczna pomoc społeczna).

„Akademia streetworkingu”
Projekt wdrożeniowy finansowany w ramach
PROGRAMU OPERACYJNEGO WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ
Działanie: 2.5 Skuteczna pomoc społeczna
Lider: Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta
Partner: Pomorskie Forum na rzecz Wychodzenia z Bezdomności

Pomorskie Forum na rzecz
Wychodzenia z Bezdomności
Natura nie każdego wyposaża w dom

1. Wprowadzenie

W celu podwyższenia poziomu wiedzy i umiejętności pracowników socjalnych jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego, a także organizacji pozarządowych, zostaną przeprowadzone szkolenia z zagadnieniu *Streetworking w środowisku osób bezdomnych* podnoszące kwalifikacje w zakresie pracy z osobami bezdomnymi.

Przedstawiony program szkoleniowy ma charakter ramowy, co oznacza, że treści szkoleniowe są ogólnym wyznacznikiem dla uszczegółowiania tematyki poszczególnych modułów. Organizator szkolenia może więc dokonywać korekt, dopasowując treść danego modułu do indywidualnych potrzeb uczestników, uwzględniając ich doświadczenie zawodowe oraz posiadaną wiedzę. Warunkiem koniecznym dla przeprowadzenia danego szkolenia jest jednak zachowanie struktury programu, tj. bloków tematycznych.

Szkolenie kończy się wydaniem przez organizatora zaświadczenia o jego ukończeniu.

1.1 Sposób realizacji modułowego programu szkoleniowego

łącznie przeszkolonych będzie ok. 500 osób. Szkolenia odbędą się w dużych miastach, w których liczba mieszkańców przekracza 100 tys. Ich organizatorami szkoleń są lider Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta oraz partner Pomorskie Forum na Rzecz Wychodzenia z Bezdomności. Osobami do kontaktu są: Małgorzata Sieńczyk i Iwona Gacka, tel. 71 344 37 35, kom. 694 958 951, e-mail: biuro@tpba.pl.

1.2 Zadania organizatora

- dokonanie doboru kadry trenerskiej posiadającej odpowiednie kwalifikacje do przeprowadzenia szkolenia;
- przeprowadzenie postępowania rekrutacyjnego uczestników szkoleń;
- zapewnienie merytorycznych materiałów źródłowych - *Podręcznik Streetworkera Bezdomności*;
- zapewnienie trenerom *Modułowego programu szkoleniowego*;
- opracowanie harmonogramu zajęć;
- zapewnienie odpowiednich warunków do szkoleń, tj. sal wykładowych zaopatrzonych w niezbędny sprzęt (rzutnik multimedialny, ekran, flipchart itp.);
- zapewnienie materiałów szkoleniowych dla uczestników;
- opracowanie wewnętrznego systemu monitorowania przebiegu szkolenia;
- zapewnienie noclegu, wyżywienia oraz zwrotu kosztów dojazdu dla uczestników szkoleń i trenerów.

1.3 Zadania trenera

- przeprowadzenie szkoleń w zakresie wybranych zagadnień ogólnych lub/i szczegółowych w terminach i miejscach określonych przez organizatora;
- opracowanie własnego scenariusza dydaktycznego szkoleń na podstawie materiałów merytorycznych dostarczonych przez organizatora, określającego korzyści uczestników wynikających z przeszkolenia, metody pracy, opis materiałów szkoleniowych przewidzianych dla uczestników szkolenia oraz uzyskanie akceptacji ze strony organizatora kursu;

- sporządzenie dokumentacji z odbytego szkolenia na wzorze przekazanym przez organizatora.

2. Opis szkolenia

2.1 Adresaci szkoleń

Szkolenie *Streetworking w środowisku osób bezdomnych* jest skierowane do dwóch głównych grup odbiorców:

- kluczowych pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej, zatrudnionych na stanowiskach takich jak: pracownik socjalny, starszy pracownik socjalny, specjalista pracy socjalnej, starszy specjalista pracy socjalnej, starszy specjalista pracy socjalnej koordynator, główny specjalista posiadający II stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny;
- pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej mających w zakresie obowiązków pracę w bezpośrednim środowisku osób bezdomnych osób., np. zatrudnionych na stanowiskach streetworker.

Projekt skierowany jest do grupy ponad 500 pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej/rodziny oraz w organizacjach pozarządowych.

2.2 Charakterystyka szkolenia

Jest to osobny cykl szkoleniowy stanowiący rozwinięcie modułu 1-dniowego wchodzącego w skład cyklu szkoleniowego *Akademia streetworkera*. Szkolenie składa się z 4 dni poświęconych tematyce streetworkingu jako metody pracy z osobami bezdomnymi. Celem szkolenia jest zdobycie szerokiej wiedzy i podstawowych umiejętności w zakresie pracy metodą streetworkingu w środowisku osób bezdomnych w oparciu o wypracowany standard streetworkingu w „Podręczniku Streetworkera bezdomności”.

Lp	Zagadnienia merytoryczne	Ilość godz.
1.	Bezdomność i wykluczenie społeczne	6 godz.
2.	System pomocy osobom bezdomnym	2 godz.
3.	Metodyka pracy metodą streetworkingu	6 godz.
4.	Komunikacja w pracy streetworkera	6 godz.
5.	Współpraca ze służbami i innymi podmiotami	2 godz.
6.	Zachowania bezpieczne (zajęcia w terenie)	3 godz.
7.	Praktyczne aspekty pracy metodą streetworkingu	5 godz.
8.	Podstawy etyczne	2 godz.

Szkolenie składa się z 4 dni szkoleniowych poświęconych zagadnieniom Streetworking.

„Akademia streetworkingu”

Projekt wdrożeniowy finansowany w ramach
PROGRAMU OPERACYJNEGO WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ

Działanie: 2.5 Skuteczna pomoc społeczna

Lider: Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta

Partner: Pomorskie Forum na rzecz Wychodzenia z Bezdomności

Pomorskie Forum na rzecz
Wychodzenia z Bezdomności
Natura nie każdego wyposażała w dom

Łączna liczba godzin dydaktycznych (gdzie 1 godzina = 60 minut) przeznaczonych na realizację 4-dniowego szkolenia wynosi 32 godzin. Proponowane szkolenie zrealizowane zostanie w podziale na 2 etapy x 2 dni szkoleniowe. W 3 lub 4 dniu szkoleniowym organizatorzy przewidują wyjście w teren, (Moduł IV praktyczny) w celu wykorzystania wiedzy zdobytej w trakcie szkolenia. Szkolenia muszą zawierać ćwiczenia praktyczne podstawowych umiejętności tj.: zachowania bezpieczne w terenie, pierwszy kontakt, tworzenie mapy miejsc niemieszkalnych.

2.3 Szczegółowy program szkolenia

MODUŁ I - BEZDOMNOŚĆ I WYKLUCZENIE SPOŁECZNE oraz SYSTEM POMOCY OSOBOM BEZDOMNYM

ZAGADNIENIA MERYTORYCZNE	Bezdomność i wykluczenie społeczne
CEL	Nabywanie podstawowej wiedzy i umiejętności dotyczącej problematyki bezdomności i wykluczenia społecznego
Ilość godzin (1 h = 60 min)	6
WYKAZ KOMPETENCJI	<ul style="list-style-type: none"> kandydat prawidłowo definiuje zjawisko bezdomności oraz osobę bezdomną kandydat zna przyczyny i skutki bezdomności oraz jej rodzaje i fazy kandydat zna profil psychospołeczny osoby bezdomnej przebywającej w miejscach niemieszkalnych i potrafi wskazać na różnice między bezdomnością instytucjonalną i pozainstytucjonalną kandydat zna podstawowe pojęcia z zakresu bezdomności kandydat zna sytuacje osób bezdomnych w Europie, Polsce kandydat posiada wiedzę o innych problemach społecznych powiązanych z problemem bezdomności
TREŚCI NAUCZANIA	<ul style="list-style-type: none"> przegląd różnych obecnie funkcjonujących definicji związanych ze zjawiskiem bezdomności i typologii operacyjnych przyczyny makrospołeczne i mikrospołeczne oraz skutki bezdomności problemy współtowarzyszące przedstawienie rodzajów oraz faz bezdomności psychospołeczny profil osób bezdomnych przebywających na ulicy różnice pomiędzy bezdomnością instytucjonalną i pozainstytucjonalną stereotyp osoby bezdomnej oraz problem naznaczenia społecznego bezdomność w Europie i Polsce (skala i rozmieszczenie zjawiska oraz charakterystyka demograficzna) umocowania prawne systemu pomocy dla osób bezdomnych

ZAGADNIENIA MERYTORYCZNE	System pomocy osobom bezdomnym
CEL	Nabywanie podstawowej wiedzy i umiejętności dotyczącej systemu pomocy dla osób bezdomnych w kraju oraz na obszarze pracy streetworkera

Ilość godzin (1 h = 60 min)	2
WYKAZ KOMPETENCJI	<ul style="list-style-type: none"> kandydat rozumie rolę streetworkingu w systemie pomocy społecznej kandydat posiada wiedzę na temat hierarchizacji i standaryzacji placówek dla osób bezdomnych kandydat posiada wiedzę na temat prewencji, interwencji oraz integracji w systemie pomocy osobom bezdomnym kandydat zna rolę państwa oraz gminy w rozwiązywaniu problemu bezdomności
TREŚCI NAUCZANIA	<ul style="list-style-type: none"> miejsce streetworkingu w systemie pomocy społecznej hierarchizacja i standaryzacja pomocy instytucjonalnej (ogrzewalnia, noclegownia, schroniska, dom, mieszkanie treningowe, itp.) prewencja, interwencja oraz integracja w systemie pomocy osobom bezdomnym rola państwa oraz gminy w rozwiązywaniu problemu bezdomności

MODUŁ II - METODYKA PRACY METODĄ STREETWORKINGU WŚRÓD OSÓB BEZDOMNYCH oraz WSPÓŁPRACA ZE SŁUŻBAMI I INNYMI PODMIOTAMI

ZAGADNIENIA MERYTORYCZNE	Metodyka pracy metodą streetworkingu wśród osób bezdomnych
CEL	Nabycie wiedzy i umiejętności pracy w terenie z osobami bezdomnymi, stosowania odpowiednich narzędzi pracy, nabycie wiedzy o najważniejszych obszarach pracy streetworkera pracującego w środowisku osób bezdomnych
Ilość godzin (1 h = 60 min)	6
WYKAZ KOMPETENCJI	<ul style="list-style-type: none"> kandydat zna rodzaje dokumentacji oraz potrafi prowadzić dokumentację zgodnie z wytycznymi kandydat potrafi tworzyć i wykorzystywać mapę miejsc niemieszkalnych kandydat wie, jak przygotować dokumentację streetworkerską kandydat potrafi zorganizować sobie tygodniowy czas pracy kandydat zna warunki realizacji usługi kandydat rozumie specyfikę pracy streetworkera w instytucji oraz organizacji pozarządowej (różnice i podobieństwa) kandydat zna okres w jakim świadczy się usługę streetworkingu kandydat zna pory w jakich usługa może być świadczona kandydat zna czas świadczenia usługi kandydat rozumie znaczenie szkolenia dla prawidłowej pracy streetworkera kandydat wie, na czym polega superwizja oraz rozumie znaczenie superwizji

„Akademia streetworkingu”

Projekt wdrożeniowy finansowany w ramach
PROGRAMU OPERACYJNEGO WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ

Działanie: 2.5 Skuteczna pomoc społeczna

Lider: Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta

Partner: Pomorskie Forum na rzecz Wychodzenia z Bezdomności

Pomorskie Forum na rzecz
Wychodzenia z Bezdomności
Natura nie każdego wyposażała w dom

	<ul style="list-style-type: none"> kandydat posiada wiedzę na temat zasobów potrzebnych do realizacji usługi kandydat posiada wiedzę na temat kwalifikacji potrzebnych do pracy w charakterze streetworkera kandydat posiada wiedzę na temat narzędzi pracy oraz możliwości ich wykorzystania w praktyce kandydat posiada wiedzę na temat kosztów realizowania usługi
TREŚCI NAUCZANIA	<ul style="list-style-type: none"> dokumentacja usługi budowanie map miejsc niemieszkalnych przebywania osób bezdomnych w przestrzeni ulicy prowadzenie dokumentacji streetworkerskiej planowanie tygodniowego harmonogramu pracy warunki realizacji usługi streetworking w OPS i NGO-s okres w jakim świadczy się usługę streetworkingu czas pracy streetworkera pory, w jakich usługa streetworkingu może być świadczona czas świadczenia usługi szkolenia dla streetworkerów superwizja w pracy streetworkera zasoby: personalne w tym kwalifikacje streetworkera, materialne, niematerialne, instytucjonalne, finansowe

ZAGADNIENIA MERYTORYCZNE	Współpraca ze służbami i innymi podmiotami
CEL	Nabywanie wiedzy i umiejętności dobrej współpracy ze służbami i innymi podmiotami
Ilość godzin (1 h = 60 min)	2
WYKAZ KOMPETENCJI	<ul style="list-style-type: none"> kandydat zna charakter lokalnych koalicji/porozumień na rzecz rozwiązywania problemu bezdomności (jeżeli takowe istnieją) kandydat posiada wiedzę na temat instytucji i organizacji pomocowych na obszarze swojej pracy kandydat zna zadania i zakres obowiązków lokalnych służb i innych podmiotów, w tym w zakresie problemu bezdomności kandydat rozumie cele i znaczenie współpracy w pracy streetworkera z osobami bezdomnymi kandydat definiuje zakres współpracy ze służbami na rzecz rozwiązywania problemu bezdomności lub łagodzenia skutków bezdomności ulicznej kandydat zna zasady budowania efektywnej współpracy/koalicji ze służbami i innymi podmiotami

„Akademia streetworkingu”

Projekt wdrożeniowy finansowany w ramach
PROGRAMU OPERACYJNEGO WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ

Działanie: 2.5 Skuteczna pomoc społeczna

Lider: Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta

Partner: Pomorskie Forum na rzecz Wychodzenia z Bezdomności

Pomorskie Forum na rzecz
Wychodzenia z Bezdomności
Natura nie każdego wyposażała w dom

	<ul style="list-style-type: none"> kandydat posiada wiedzę na temat zarządzania mapą miejsc niemieszkalnych w koalicji
TREŚCI NAUCZANIA	<ul style="list-style-type: none"> lokalne koalicje, porozumienia na rzecz rozwiązywania problemów społecznych (problemu bezdomności), instytucje i organizacje pomocy społecznej na obszarze pracy streetworkerów pracujących z osobami bezdomnymi zadania i zakres obowiązków lokalnych służb mundurowych i innych podmiotów, w tym w zakresie problemu bezdomności cele i znaczenie współpracy streetworkera ze służbami i innymi podmiotami zakres możliwej współpracy streetworkera ze służbami i innymi podmiotami budowanie efektywnej współpracy/koalicji, zasady dobrej współpracy/koalicji zarządzanie mapą w koalicji na rzecz rozwiązywania problemu bezdomności i łagodzenia jej skutków

MODUŁ III – KOMUNIKACJA W PRACY STREETWORKERA oraz ETYKA W PRACY STREWORKERA

ZAGADNIENIA MERYTORYCZNE	Komunikacja w pracy streetworkera
CEL	Nabywanie i doskonalenie umiejętności komunikowania się z osobami bezdomnymi, współpracownikami
Ilość godzin (1 h = 60 min)	6
WYKAZ KOMPETENCJI	<ul style="list-style-type: none"> kandydat zna techniki skutecznego porozumiewania się w zespole kandydat posiada umiejętności nawiązywania i utrzymywania konstruktywnych relacji z innymi ludźmi kandydat zna techniki efektywnego i asertywnego porozumiewania się z klientami kandydat zna i potrafi stosować techniki aktywnego słuchania w codziennych sytuacjach kandydat zna mechanizmy pomagające budować zaufanie w relacji streetworker – osoba bezdomna kandydat potrafi prowadzić rozmowę motywacyjną
TREŚCI NAUCZANIA	<ul style="list-style-type: none"> komunikacja w pracy zespołowej konstruktywna komunikacja w sytuacjach trudnych komunikacja z osobą bezdomną komunikacja asertywna i aktywne słuchanie techniki oraz zasady budowania zaufania w kontaktach międzyludzkich motywowanie do zmiany sytuacji życiowej, prowadzenie rozmów motywacyjnych

„Akademia streetworkingu”

Projekt wdrożeniowy finansowany w ramach
PROGRAMU OPERACYJNEGO WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ

Działanie: 2.5 Skuteczna pomoc społeczna

Lider: Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta

Partner: Pomorskie Forum na rzecz Wychodzenia z Bezdomności

Pomorskie Forum na rzecz
Wychodzenia z Bezdomności
Natura nie każdego wyposażała w dom

ZAGADNIENIA MERYTORYCZNE	Podstawy etyczne
CEL	Nabywanie wiedzy dotyczących etyki pracy w środowisku osób bezdomnych
Ilość godzin (1 h = 60 min)	2
WYKAZ KOMPETENCJI	<ul style="list-style-type: none"> kandydat zna zasady etyczne pracy streetworkera bezdomności kandydat zdaje sobie sprawę z odpowiedzialności etycznej związanej z pracą w środowisku osób bezdomnych
TREŚCI NAUCZANIA	<ul style="list-style-type: none"> etyczne podstawy pracy streetworkera zasady etyczne dylematy etyczne w pracy streetworkera

MODUŁ IV - PRAKTYCZNE ASPEKTY PRACY METODĄ STREETWORKINGU Z OSOBAMI BEZDOMNYMI oraz ZACHOWANIA BEZPIECZNE W TERENIE

ZAGADNIENIA MERYTORYCZNE	Praktyczne aspekty pracy metodą streetworkingu (zajęcia w terenie)
CEL	Nabywanie wiedzy na temat sytuacji trudnych podczas pracy w terenie oraz umiejętności prawidłowego reagowania w sytuacjach trudnych i stresujących w terenie
Ilość godzin (1 h = 60 min)	5
WYKAZ KOMPETENCJI	<ul style="list-style-type: none"> Kandydat posiada wiedzę na temat sytuacji mogących stanowić wyzwanie w pracy w terenie. Kandydat zna sposoby radzenia sobie z sytuacjami stresogennymi Kandydat prawidłowo rozpoznaje przyczynę zastanej sytuacji, potrafi adekwatnie do sytuacji się zachować, jak również znaleźć jej ewentualne rozwiązanie
TREŚCI NAUCZANIA	<ul style="list-style-type: none"> symulacje sytuacji trudnych/stresujących/wymagających, z których streetworker może mieć do czynienia podczas pracy w terenie z osobami bezdomnymi.

ZAGADNIENIA MERYTORYCZNE	Zachowania bezpieczne
CEL	Nabywanie wiedzy na temat bezpiecznych zachowań w terenie oraz umiejętności bezpiecznego poruszania się po miejscach przebywania osób bezdomnych pozostających poza placówkami
Ilość godzin (1 h = 60 min)	3
WYKAZ KOMPETENCJI	<ul style="list-style-type: none"> kandydat posiada wiedzę dotyczącą kwestii prawnych związanych z pracą w terenie

„Akademia streetworkingu”

Projekt wdrożeniowy finansowany w ramach
PROGRAMU OPERACYJNEGO WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ

Działanie: 2.5 Skuteczna pomoc społeczna

Lider: Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta

Partner: Pomorskie Forum na rzecz Wychodzenia z Bezdomności

Pomorskie Forum na rzecz
Wychodzenia z Bezdomności
Natura nie każdego wyposażała w dom

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

	<ul style="list-style-type: none"> • kandydat zna specyfikę miejsc przebywania osób bezdomnych pozostających poza placówkami • kandydat posiada wiedzę na temat zagrożeń mogących występować w miejscach przebywania osób bezdomnych przebywających poza placówkami
TREŚCI NAUCZANIA	<ul style="list-style-type: none"> • kwestie prawne związane z pracą w terenie • specyfika miejsc przebywania osób bezdomnych pozostających poza placówkami • zagrożenia mogące wystąpić w miejscach przebywania osób bezdomnych pozostających poza placówkami • bezpieczne zachowania streetworkera w sytuacjach zagrożenia w miejscach przebywania osób bezdomnych pozostających poza placówkami

„Akademia streetworkingu”

Projekt wdrożeniowy finansowany w ramach
PROGRAMU OPERACYJNEGO WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ

Działanie: 2.5 Skuteczna pomoc społeczna

Lider: Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta

Partner: Pomorskie Forum na rzecz Wychodzenia z Bezdomności

Pomorskie Forum na rzecz
Wychodzenia z Bezdomności
Natura nie każdego wyposażała w dom